
Obsah

Předmluva	13
1. Koncepce	
Zanechání kouření a diabetes mellitus 2.typu	17
<i>Jana Malinovská, Jana Urbanová, Anna Procházka, Alexandra Romanová, Veronika Puchnerová, Anna Frühaufová, Jan Brož</i>	
Mýty, omyly a pravdy ve Starých Splavech dosáhly plnoletosti	25
Semaglutid v roce 2023	33
<i>Denisa Janíčková Žďárská</i>	
Agonisté receptoru pro GLP-1 pro prevenci cévních mozkových příhod diabetiků	41
<i>Milan Kvapil</i>	
Komplexní logopedická péče u pacienta s diabetem	49
<i>Michal Kraft</i>	
2. Gerontodiabetologie	
Gliptiny nejen pro staříky a stařenky	57
<i>Martina Nováková, Milan Kvapil</i>	
3. Edukace	
Jednoduchá pomůcka pro rychlou edukaci k pravidelnému selfmonitoringu	73
<i>Milan Kvapil</i>	
4. Nová i osvědčená terapie diabetu	
Epflegenatid	83
<i>Milan Kvapil</i>	
Krátce o semaglutidu pohledem kardiologa	91
<i>Jiří Charvát</i>	
Inzulín icodec	95
<i>Eva Papežová</i>	

Pro jaké pacienty je vhodný inzulin IDegAsp?..... 99

Markéta Paclíková

Lázeňská léčba u diabetu..... 103

Jindřich Maršík

Malé zamyšlení nad velkou nadějí – co může přinést „smart“ inzulin? ... 107

Alena Šmahelová

5. Technologie a technika: vážně nevážně z praxe

Praktické využití TIR u diabetiků monitorovaných glukometrem 115

Karel Křen

Vyšetření očního pozadí pomocí funduskamery s AI 119

Milan Kvapil

6. Diabetologický registr k nám promlouvá

Nové údaje z diabetologického registru ČR 123

*Milan Kvapil, Martina Nováková, Klára Benešová, Jiří Jarkovský,
Ladislav Dušek*

7. Endokrinologie pro diabetologii

C-peptid jako bioaktivní molekula s terapeutickým potenciálem 133

Daniela Vejražková, Markéta Vaňková, Běla Bendlová

8. Vitaminy pro pacienty s diabetem

Vitamín B12 pro zdravé diabetika 143

Emil Martinka

Mohou diabetici vyvinout kurděje? 153

Eva Račická

9. Komplikace trochu jinak: diagnostika

**Kolorektální karcinom u pacientů s diabetem – aktuální data,
screening a implikace pro praxi 167**

*Alexandra Romanová, Jana Urbanová, Pavlína Krolllová, Anna Frühaufová,
Jan Šťovíček, Martin Wasserbauer, Jan Brož*

**Zvýšené riziko kolorektálního karcinomu u pacientů s diabetem –
patofyziologie a vztah k antidiabetické terapii 179**

*Alexandra Romanová, Jana Urbanová, Pavlína Krolllová, Jan Šťovíček,
Martin Wasserbauer, Jan Brož*

---

10. Pro ukřácení dlouhé chvíle

Fejetony 193

Milan Kvapil

11. DARK DIABETOLOGIE

Cicimek a žižule 231

Tomáš Edelsberger

Proč pacienti neposlouchají aneb Neléčitelný pacient..... 237

Milan Kvapil

Seznam autorů

doc. RNDr. Běla Bendlová, CSc.

Endokrinologický ústav, Praha

Mgr. Klára Benešová

Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta,

Masarykova univerzita, Brno

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

MUDr. Jan Brož, Ph.D.

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.

Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta,

Masarykova univerzita, Brno

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

MUDr. Tomáš Edelsberger

Diabetologická ambulance, Krnov

MUDr. Anna Frühaufová

Oddělení primární péče 2. LF UK a FN Motol, Praha

prof. MUDr. Jiří Charvát, CSc.

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

doc. MUDr. Denisa Janíčková Žďárská, Ph.D.

Ústřední vojenská nemocnice, Praha

Geriatrická interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

RNDr. Jiří Jarkovský, Ph.D.

Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta,

Masarykova univerzita, Brno

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Mgr. Bc. Michal Kraft

Centrum následné péče FN Motol, Praha
Geriatrická interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Pavlína Krolllová

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Karel Křen

Diabetologická ambulance, Hodonín

prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., MBA

Geriatrická interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha
Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
Národní screeningové centrum, Praha

MUDr. Bc. Jana Malinovská

Adiktologická poradna, odborné pracoviště Area fausta, Praha
Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Jindřich Maršík, MBA

Léčebné lázně Jáchymov, a.s.

doc. MUDr. Emil Martinka, Ph.D.

Národní endokrinologický a diabetologický ústav, Lubochňa

MUDr. Martina Nováková

Geriatrická interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha
Centrum následné péče FN Motol, Praha

MUDr. Markéta Paclíková

Diabetologické centrum, Fakultní nemocnice Hradec Králové

MUDr. Eva Papežová

Interní gastroenterologická klinika FN Brno a LF MU

Anna Procházková

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Veronika Puchnerová

Kardiologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Eva Račická

Diabetologická a interní ambulance, Ostrava

Alexandra Romanová

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D.

III. interní gerontometabolická klinika FN Hradec Králové

MUDr. Jan Štoviček

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Jana Urbanová, Ph.D.

Interní klinika 3. LF UK a FNKV, Praha

RNDr. Markéta Vaňková, Ph.D.

Endokrinologický ústav, Praha

RNDr. Daniela Vejražková, Ph.D.

Endokrinologický ústav, Praha

MUDr. Martin Wasserbauer

Interní klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

Předmluva

Ne že bych kvůli tomu nespal, ale častokrát mě napadne, jak nazvat systém zařazování článků do monografií řady DIABETOLOGIE 2019–2023. V poslední době mně vytanulo na mysl několik popisných názvů, přičemž u jednoho jsem se „kousnul“, když jsem domýšlel jeho víceprostorový (na mysl mám mentální prostory) význam. Jako ukázkou předkládám několik z nich.

Strážky aktuální diabetologie. Zdrobnělina zařazuje mezi pohádkové příběhy. Obecný význam ale snad nejvíce odpovídá – většinou texty na aktuální témata z různých oblastí souvisejících s diabetem. Toto pojetí umožňuje přinést vždy aktuální informace (popravdě, povede se to někdy lépe a někdy méně dobře, neboť to, co se zdá být superbudoucností, se ztratí v zapomnění minulosti).

Kaleidoskop diabetologických novinek. Trochu poutové, s prvkem jisté nepředvídatelnosti v kontextu jistoty opakování podléhající principu pravděpodobnosti. Snad nová knižní řada – „Kaleidoskop gerontodiabetologických novinek“. První slovo odlehčí tak závažnou tematiku, jako je prolínání nezastavitelné věkové progresy se zvyšující se prevalencí diabetu.

Zvidavý Neználek. Název jako téma pro esej o informačním šumu, který vznikne při nezhlednění časového měřítká. Pro čtenáře-pamětníky dobrodružství Neználka s krásnými, podmanivými obrázky by bylo použít jména postavičky jistě překvapivé. Na jedné straně krásné (doufám, že krásné) vzpomínky na dětství, na druhé straně aktuálním rozumem vnímáno jako smršť ideologie k ovládnutí dětských hlaviček (z druhé strany spektra snah proti současným tendencím). Protože Word, když jsem napsal jméno malého hrdiny, podtrhl červeně, a to jako že to

slovo nezná. Ať si ho prý opravím. Pomínu-li ideologické konotace, je Neználek prototypem človíčka, který s rozzářeným pohledem objevuje krásu světa. Nicméně, ve slovním spojení to může být oxymóron. Kupříkladu představa, že je člověk Neználkem po deseti letech zvědavých otázek, implikuje představu, že je to nepovedený prototyp Homo sapiens sapiens. Naopak, pokud přijmeme sousloví jako označení časového bodu, je to velmi pozitivní popis situace, kdy se člověk neznalý svou zvědavostí vše naučí, a občas i pochopí.

Krása světa okolo nás, a vědy zejména, je v tom, že neexistují absolutní trvalé pravdy. A to, co se zdá být zřejmé a srozumitelné, při podrobnějším pohledu odkrývá nezměrný vesmír nových informací, vztahů, realit. Proto je DIABETOLOGIE koncipována jako nabídka nových možností, souvislostí a objevů, které v dohledné budoucnosti mohou (ale také nemusí) přispět ke zlepšení péče o pacienty s diabetem. A vynechám-li ideologii, snad mohu doufat, že i tento ročník DIABETOLOGIE 2023 tak napomůže k tomu, aby se z Neználeků stali Všeználcí.

Milan Kravil